

จดหมายข่าว (NEWSLETTER)

สรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย
(THE PHYSIOLOGICAL SOCIETY OF THAILAND)

เครือข่าย

สรีรวิทยาสมาคม

(PHYSIOLOGICAL SCIENCES

NETWORK)

ISSN: 1513-2188

- แนะนำคณะกรรมการสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย
- สารสนจากนายกสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย
- ไวรัสตับอักเสบซี: จากการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์โนเบลสู่ความหวังในการพัฒนาวิธีป้องกันและรักษา
- เปิดงาน-เปิดใจ: ด้านแพทยศาสตรศึกษา
- ข่าวความคืบหน้าการจัดประชุมวิชาการสรีรวิทยา-พยาธิสรีรวิทยา ครั้งที่ 38
- การประชุมประจำปีและประชุมวิชาการ สรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทยครั้งที่ 48 และครบรอบ 50 ปีของการจัดตั้งสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย

บก. แฉง

สวัสดีชาวสรีรวิทยาสมาคมทุกท่านค่ะ จุลสารสมาคมฉบับปีใหม่ พ.ศ. 2564 นี้ในนามบรรณาธิการ Newsletter ขอกล่าวสวัสดิ์ปีใหม่กับทุกท่านอีกครั้งนะคะ การเปลี่ยนแปลงสำหรับปีนี้คือกองบรรณาธิการผู้จัดทำ Newsletter ของเราได้เปลี่ยนชุดใหม่ค่ะ จึงขอฝากเนื้อฝากตัวกับทุกท่านด้วยนะคะ

สำหรับเนื้อหาในฉบับแรกของปีและฉบับแรกของทีมงานชุดใหม่ขอต้อนรับท่านนายกท่านใหม่และกรรมการสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทยซึ่งจะอยู่ในวาระปี 2563-2565 ด้วย**สาส์นจากท่านนายกสรีรวิทยาสมาคมและคณะกรรมการ**นะคะ นอกจากนั้นยังคงมีหัวข้อน่าสนใจเช่นเดิมค่ะ ไม่ว่าจะเป็น**บทความกึ่งวิชาการ**ในหัวข้อเรื่อง ไวรัสตับอักเสบบี: จากการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์โนเบลสู่ความหวังในการพัฒนาวิธีป้องกันและการรักษา **คอลัมน์เปิดงาน-เปิดใจ**เป็นบทสัมภาษณ์อาจารย์ที่สนใจงานด้านแพทยศาสตรศึกษาและการเรียนการสอนที่มีชื่อเสียงและได้รับรางวัลที่หลายท่านคงเคยทราบแต่อาจจะยังไม่ทราบถึงแรงบันดาลใจหรือการทำงานของท่านทั้งสอง ก็ขอเชิญชวนให้ทุกท่านติดตามในฉบับนะคะ ส่วน**ข่าวความคืบหน้าการจัดประชุมวิชาการสรีรวิทยาครั้งที่ 48 และ สรีรวิทยา-พยาธิสรีรวิทยาครั้งที่ 38**ที่ต้องงดไปในปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์โควิด ทำให้ต้องเลื่อนมาจัดในปี 2564 นี้ แต่ต้องเปลี่ยนรูปแบบไปสำหรับท่านที่พลาดโอกาสการเข้าร่วมการประชุมออนไลน์เรื่อง “สมุนไพรรักษาโควิด 19 ได้จริงหรือ?” ที่เพิ่งผ่านมาระยะ ได้มีบทความสรุปเนื้อหาการประชุมในฉบับต่อไปนะคะ **ข่าวสารการประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ข่าวแวดวงสมาชิก** รวมทั้ง**สมาชิกใหม่** ยังคงมีอยู่เช่นเดิมนะคะ และในปีนี้อาจารย์สรีรวิทยาเราจะมีช่องทางสื่อสารเพิ่มเติมทาง Facebook page แล้วนะคะ จากทีมงานรุ่นใหม่ไฟแรงของเลขาธิการสมาคม ขอเชิญสมาชิกทุกท่านกดไลค์ตาม infographic เพื่อติดตามข่าวสารรวมทั้งอาจจะเป็นช่องทางในการถ่ายทอดการประชุมวิชาการแบบออนไลน์เลยนะคะ

สุดท้ายเนื่องจากทางกองบรรณาธิการอยากปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหาของ Newsletter ให้น่าสนใจและทันสมัยยิ่งขึ้น จึงขอขอบกวนสมาชิกทุกท่านร่วมตอบแบบสำรวจเพื่อเป็นประโยชน์ตาม QR code หรือ Link ด้วยนะคะ และขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าเดือนพฤษภาคม 2564 ค่ะ ขอให้ทุกท่านรักษาสุขภาพและมีพลานามัยแข็งแรงนะคะ ด้วยความปรารถนาดีค่ะ

ขอเชิญสมาชิกร่วมประเมินเพื่อการปรับปรุง Newsletter

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
กองบรรณาธิการ

<https://forms.gle/Wt5443zKYMuoRGk39>

Soonthorn

รองศาสตราจารย์ ดร. โสภาพรรณ เอกรัตนวงศ์
บรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร. โสภาพรรณ เอกรัตนวงศ์ บรรณาธิการ

รายนามกรรมการ

รศ.ดร. วัฒนวรรณ ส่วนอรุณสวัสดิ์

ผศ.ดร. กัณทิลา ชาราเบัญจิส

ดร. สุธิชา กฤตยารักษ์สกุล

พันเอกหญิง ผศ. พรรณเพ็ญ นาประดิษฐ์

ดร. จุฑามาศ วันเพ็ชร

ดร.นพ. สุทธิพงษ์ สวัสดิ์วิโรจวงศ์

ผศ.ดร. อรพรรณ วนจรไพร

สารบัญ

หน้า

• คณะกรรมการสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย	3
• สารานุกรมจากนายกสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย	4
• ไวรัสตับอักเสบบี: จากการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์โนเบลสู่ความหวังในการพัฒนาวิธีป้องกันและการรักษา	4
• เปิดงาน-เปิดใจ	7
• ข่าวความคืบหน้าการจัดประชุมวิชาการ	15
• ข่าวแวดวงสรีรวิทยา	16
• ข่าวประชาสัมพันธ์	17
• ข่าวประชุมวิชาการ	18

ศาสตราจารย์ พญ. ดวงพร วีระวัฒนกานนท์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายกสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย

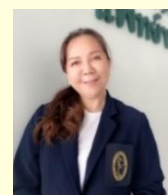
พญ. มณีนรัตน์ ชยานุกัทรกุล	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการและเลขานุการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ. รุ่งตะวัน สุภาพผล	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	กรรมการและเหรัญญิก
รองศาสตราจารย์ ดร. วิฑูร แสงศิริสุวรรณ	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	กรรมการและนายทะเบียน
รองศาสตราจารย์ ดร. ฌมลวรรณ ส่วนอรุณสวัสดิ์	คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นพ. เทอดไทย ทองอ่อน	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นพ. ปณณัฏฐ์ เอื้อวิทยา	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลังกาพันธ์	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร พันธุ์ธีรานุกัษ	คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพันธุ์ หิรัญญูชาติธาดา	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. โสภภาพรณ เอกรัตนวงศ์	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการ

พญ. มณีนรัตน์ ชยานุกัทรกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ. รุ่งตะวัน สุภาพผล รองศาสตราจารย์ ดร. วิฑูร แสงศิริสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร. ฌมลวรรณ ส่วนอรุณสวัสดิ์

รองศาสตราจารย์ นพ. เทอดไทย ทองอ่อน รองศาสตราจารย์ ดร.นพ. ปณณัฏฐ์ เอื้อวิทยา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลังกาพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร พันธุ์ธีรานุกัษ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพันธุ์ หิรัญญูชาติธาดา รองศาสตราจารย์ ดร. โสภภาพรณ เอกรัตนวงศ์

รองศาสตราจารย์ พญ. สุพัตรา โล่ห์สิริวัฒน์

รองศาสตราจารย์ นพ. ประสงค์ ศิริวิริยะกุล

ศาสตราจารย์ ดร. ยุพา คู่คงวิริยพันธุ์

รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. วัฒนา วัฒนาภา

สาส์นจากนายกสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย

ขอขอบพระคุณสมาชิกทุกท่านที่มอบความไว้วางใจให้ และขอสัญญาว่าจะธำรงสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเรา ให้เป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งด้านการเรียนการสอน และงานวิจัยทั้งระดับพื้นฐานและประยุกต์ ทั้งระดับชาติ และนานาชาติ ก่อความสามัคคีกลมเกลียวของสมาชิก เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นสืบไปค่ะ

ศาสตราจารย์ พญ. ดวงพร วีระวัฒนานนท์

นายกสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย วาระ พ.ศ. 2563-2565

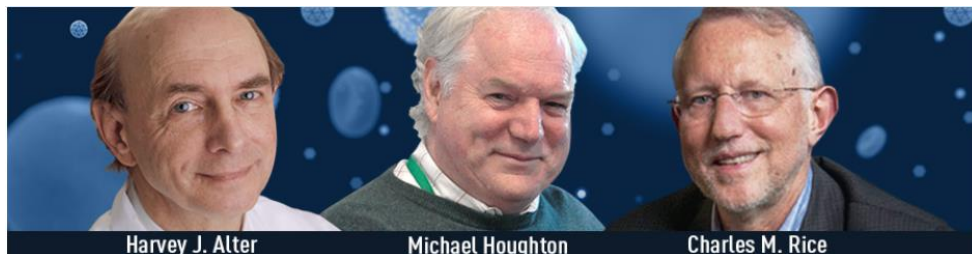
ไวรัสตับอักเสบซี: จากการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์โนเบล สู่ความหวังในการพัฒนาวิธีป้องกันและการรักษา

ดร. ปวินทร์ พงศ์กอปรสกล
คณะแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข
วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ
ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

ไวรัสตับอักเสบ ชนิด ซี (Hepatitis C Virus; HCV) เป็นไวรัสชนิดหนึ่งซึ่งเป็นสาเหตุของภาวะตับอักเสบฉับพลันและเรื้อรัง HCV สามารถติดต่อได้จากการสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย ซึ่งแม้ว่าในระยะแรกของการติดเชื้อไวรัสดังกล่าว ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะไม่มีอาการแสดงที่จำเพาะ แต่ในระยะยาว การติดเชื้อ HCV ส่งผลให้การทำงานของตับผิดปกติ เกิดภาวะตับแข็ง และโรคมะเร็งตับตามมา จากข้อมูลทางสถิติขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO) พบว่า ปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อทั่วโลกประมาณ 71 ล้านคน และมีผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสดังกล่าวประมาณ 4 แสนคนต่อปี โดยในแต่ละปีพบผู้ติดเชื้อรายใหม่ประมาณสูงถึง 1 ล้านคน^[1-2]

แม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนสำหรับโรคดังกล่าว แต่การวินิจฉัยและวิธีการรักษาโรคนี้ได้รับการพัฒนาไปเป็นอย่างมาก จุดเริ่มต้นของการศึกษา HCV เริ่มมาจากการวิจัยของศาสตราจารย์ Harvey J. Alter ศาสตราจารย์ Michael Houghton และศาสตราจารย์ Charles M. Rice (รูปที่ 1) โดยในปี พ.ศ. 2563 มูลนิธิโนเบลได้มอบรางวัลโนเบลสาขาสรีรวิทยาหรือการแพทย์ให้กับศาสตราจารย์ทั้ง 3 ท่าน เพื่อเป็นเกียรติแก่การศึกษาวิจัยด้านไวรัสตับอักเสบชนิด ซี ซึ่งในบทความนี้จะกล่าวถึงประวัติการค้นพบไวรัสตับอักเสบ ซี โดยสังเขป

รูปที่ 1 นักวิทยาศาสตร์ผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสรีรวิทยาหรือการแพทย์ประจำปี พ.ศ. 2563
(อ้างอิงจาก <https://www.nobelprizemedicine.org/>)

จากข้อสังเกตทางคลินิกสู่การค้นพบไวรัสชนิดใหม่

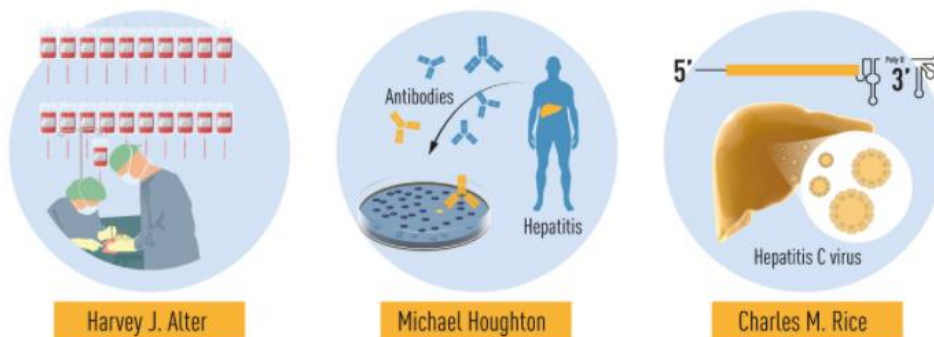
ย้อนไปเมื่อประมาณ 50 ปีก่อน ทีมวิจัยของศาสตราจารย์ Harvey J. Alter ได้ทำรายงานเคสคนไข้ที่มีภาวะตับอักเสบ ภายหลังจากได้รับการถ่ายเลือด จากการตรวจสอบพบว่าภาวะตับอักเสบของกลุ่มคนไข้ดังกล่าว ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบชนิด เอ และชนิด บี ตามที่มีการค้นพบมาก่อนหน้านี้^[3-4] และเมื่อทีมวิจัยของศาสตราจารย์ Harvey J. Alter ได้ทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมโดยการนำพลาสมาของผู้ป่วยฉีดเข้าไปในลิงชิมแปนซี ซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีความใกล้เคียงกับมนุษย์ ก็ได้พบข้อสังเกตที่น่าสนใจ โดย 3 เดือนต่อมาลิงชิมแปนซีกลุ่มที่ได้รับพลาสมาจากผู้ป่วยมีปัญหาตับอักเสบ^[5] ผลการศึกษาของทีมวิจัยของศาสตราจารย์ Harvey J. Alter ในช่วงปี พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2521 ได้แสดงให้เห็นถึงการค้นพบพาหะของโรคตับอักเสบชนิดใหม่ซึ่งยังไม่สามารถระบุชนิดของพาหะนั้นได้อย่างชัดเจน โดยโรคตับอักเสบชนิดใหม่นี้สามารถติดต่อจากคนสู่คนได้ โดยผ่านทาง การสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งของร่างกายมนุษย์ ข้อเท็จจริงดังกล่าวนำมาสู่การวิจัยในยุคต่อมา โดยมีโจทย์หลักคือการระบุชนิดของพาหะนำโรค (ที่ไม่ใช่ไวรัสตับอักเสบชนิด เอ และ ชนิด บี) ที่เป็นสาเหตุของการทำให้เกิดภาวะตับอักเสบในกลุ่มคนไข้หลังจากได้รับการถ่ายเลือด

การค้นพบไวรัสตับอักเสบสายพันธุ์ใหม่และการพิสูจน์สมมติฐานในการก่อโรคตับอักเสบจาก HCV

การระบุพาหะของโรคตับอักเสบชนิดใหม่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกในการค้นหาวิธีป้องกันและการรักษาโรคดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ด้วยเทคโนโลยีในการทำวิจัยในสมัยนั้น ทำให้ยากต่อการระบุชนิด ของพาหะก่อโรคอย่างเฉพาะเจาะจง แต่ด้วยความพยายามของกลุ่มนักวิทยาศาสตร์เป็นเวลานานกว่า 10 ปี ในที่สุด ทีมวิจัยของศาสตราจารย์ Michael Houghton ก็สามารถระบุจีโนมของพาหะก่อโรคตับอักเสบชนิดใหม่ได้สำเร็จ ซึ่งมีลักษณะทางพันธุกรรมเข้าได้กับไวรัสในตระกูล Flavivirus^[6] ภายหลังจึงมีการตั้งชื่อให้ไวรัสชนิดนี้ว่า “ไวรัสตับอักเสบชนิด ซี (Hepatitis C Virus; HCV)” และในช่วงเวลา ใกล้เคียงกัน ได้มีความร่วมมือระหว่างทีมวิจัยของศาสตราจารย์ Harvey J. Alter กับทีมวิจัยของศาสตราจารย์ Michael Houghton ในการพัฒนาชุดตรวจจับแอนติบอดีของไวรัส HCV ในคนไข้^[7] ผลการศึกษาต่อเนื่องพบว่า การติดเชื้อ HCV มีความสัมพันธ์และเป็นสาเหตุหลักของการเกิดภาวะตับอักเสบภายหลังจากการถ่ายเลือด โดยงานวิจัยทั้ง 2 งานนี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร Science ในปี พ.ศ. 2532 อย่างไรก็ตาม ยังคงมีคำถามวิจัยอีก 1 คำถามที่ยังเป็นที่สงสัย นั่นคือการติดเชื้อ HCV เพียงอย่างเดียวสามารถนำไปสู่การเกิดภาวะตับอักเสบได้หรือไม่ หรือการเกิดโรคจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยร่วมอื่น จึงสามารถนำไปสู่การเกิดภาวะตับอักเสบในคนไข้ คำถามนี้ได้รับการศึกษาต่อโดยกลุ่มวิจัยของศาสตราจารย์ Charles M. Rice ทีมนักวิจัยได้ทำการฉีดอาร์เอ็นเอที่ได้รับการถอดรหัส (transcribed RNA) จากโคลนของ HCV เข้าไปที่ตับของลิงชิมแปนซีโดยตรง ผลการทดลองพบว่า การติดเชื้อ HCV เพียงปัจจัยเดียวก็เพียงพอที่จะทำให้เกิดพยาธิสภาพตับอักเสบ งานวิจัยดังกล่าวได้รับการลงวารสาร Science ในปี พ.ศ. 2540^[8] ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปเรื่องราวการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์รางวัลโนเบลทั้ง 3 ท่านนี้ว่า HCV เป็นไวรัสอีกชนิดหนึ่งที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะตับอักเสบได้จริง

ทิศทางในการวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการวินิจฉัยโรค การป้องกัน และ การรักษาการติดเชื้อ HCV ในอนาคต

การศึกษาวิจัยของนักวิทยาศาสตร์โนเบลทั้ง 3 ท่านนี้ เป็นจุดเริ่มต้นในการค้นพบองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับเชื้อ HCV (รูปที่ 2) ทั้งในด้านลักษณะทางพันธุกรรม รวมถึงบทบาทของไวรัสชนิดนี้ต่อการทำให้เกิดโรคตับอักเสบ อันเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการตรวจวินิจฉัยและการรักษาที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีการพัฒนายาต้านไวรัสชนิดนี้อีกมากมาย ยกตัวอย่างเช่น ยาในกลุ่ม NS3/4A protease inhibitors (Boceprevir และ Telaprevir), NS5B polymerase inhibitors (Sofosbuvir และ Dasabuvir) และ NS5A replication complex inhibitors (Daclatasvir และ Elbasvir) ซึ่งถูกพัฒนาเพื่อนำมาใช้ในการรักษาผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อ HCV จากการศึกษาพบว่า ยาต้านไวรัส HCV ดังกล่าว สามารถช่วยชีวิตและลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งตับและโรคตับแข็งของผู้ป่วย HCV ได้มากกว่า 90% ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด หากได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน สำหรับการวินิจฉัยโรค HCV ในปัจจุบันมีการนำชุดตรวจประเภท Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) ที่มีการตอบสนองได้ไว มาใช้เพื่อตรวจระดับของ anti-HCV antibody ในซีรัมของคนไข้ อย่างไรก็ตาม การตรวจเพียงระดับของ anti-HCV antibody นั้น มีข้อด้อยตรงที่ไม่สามารถใช้ตรวจผู้ติดเชื้อในระยะเริ่มต้นได้ เนื่องจากช่วงระยะเวลาที่ระดับของ anti-HCV antibody จะสามารถตรวจพบได้ในซีรัมของผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 2-8 สัปดาห์ ภายหลังจากการได้รับเชื้อ ดังนั้นเทคนิค Real-time PCR ซึ่งมีความไวมากกว่าก็ถูกนำมาใช้ช่วยในการตรวจหาเชื้อเช่นกัน เทคนิคดังกล่าวสามารถระบุจีโนไทป์ของไวรัส HCV ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบวิธีการรักษาและเลือกให้ยาต้านไวรัสให้เหมาะสมนำไปสู่การรักษาโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับด้านการป้องกันโรค ทางปฏิบัติทำได้โดยการปรับพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ระวังการสัมผัสเลือดของผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อและการติดเชื้อ ทั้งนี้ในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกันการติดเชื้อ HCV การพัฒนาวัคซีนเพื่อรักษาโรคนี้นี้จึงเป็นอีกหนึ่งหัวข้อวิจัยที่สำคัญในอนาคต ซึ่งองค์ความรู้จากนักวิทยาศาสตร์รางวัลโนเบลที่ได้กล่าวถึงในบทความนี้ รวมกระทั่งงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการต่อยอดความรู้และการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกับโรค HCV ในอนาคตสืบต่อไป^[2]

รูปที่ 2 ข้อสรุปการค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับไวรัสตับอักเสบชนิด ซี ของนักวิทยาศาสตร์ผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสรีรวิทยาหรือการแพทย์ ประจำปี พ.ศ. 2563 (อ้างอิงจาก <https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2020/press-release/>)

เอกสารอ้างอิง

1. Hepatitis C, 2020 (<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-c>, accessed 27 July 2020)
2. Manns, M.P., et al., Hepatitis C virus infection. Nat Rev Dis Primers, 2017. 3: p. 17006.
3. Alter, H.J., et al., Posttransfusion hepatitis after exclusion of commercial and hepatitis-B antigen-positive donors. Ann Intern Med, 1972. 77(5): p. 691-9.
4. Feinstone, S.M., et al., Transfusion-associated hepatitis not due to viral hepatitis type A or B. N Engl J Med, 1975. 292(15): p. 767-70.
5. Alter, H.J., et al., Transmissible agent in non-A, non-B hepatitis. Lancet, 1978. 1(8062): p. 459-63.
6. Choo, Q.L., et al., Isolation of a cDNA clone derived from a blood-borne non-A, non-B viral hepatitis genome. Science, 1989. 244(4902): p. 359-62.
7. Kuo, G., et al., An assay for circulating antibodies to a major etiologic virus of human non-A, non-B hepatitis. Science, 1989. 244(4902): p. 362-4.
8. Kolykhalov, A.A., et al., Transmission of hepatitis C by intrahepatic inoculation with transcribed RNA. Science, 1997. 277(5325): p. 570-4.

เปิดงาน-เปิดใจ

ฉบับนี้ขอเปิดใจอาจารย์สองท่านจากภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล **ดร.นพ. ยอดยิ่ง แดงประไพ** และ **รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. ฉันทชา ลิทธิจรรณู** เพื่อเปิดงานทางด้านแพทยศาสตรศึกษาและพัฒนางานการเรียนการสอนด้านสรีรวิทยาให้สมาชิกทุกท่านได้ทราบกันนะคะ ทั้งสองท่านมีแนวคิดการทำงานที่น่าสนใจมากและให้สัมภาษณ์อย่างสนุกสนานเป็นกันเอง ต้องขอขอบพระคุณที่มาร่วมถ่ายทอดประสบการณ์ให้พวกเราทุกคนที่ได้อ่านเป็นอย่างยิ่งนะคะ และหวังว่าสมาชิกทุกท่านจะสนุกกับบทความสัมภาษณ์ด้วยกันค่ะ

ดร.นพ. ยอดยิ่ง แดงประไพ

ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ถาม : ขอความกรุณาอาจารย์ช่วยแนะนำตัวและรางวัลที่ได้รับเพื่อให้สมาชิกทราบด้วยค่ะ

ตอบ : ผม ดร.นพ. ยอดยิ่ง แดงประไพ จากภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลครับ ผมขอขอบคุณทางวารสารฯ ที่ให้โอกาสได้มาแบ่งปันเรื่องราวด้านแพทยศาสตรศึกษากับท่านสมาชิกนะครับ งานหลักของผม คือ การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งด้านสรีรวิทยาและทักษะวิธีการเรียนรู้ครับ เรื่องรางวัลที่อาจารย์ถาม ถือเป็นเกียรติที่ได้รับและเป็นความภูมิใจครับ ผมเคยได้รับทุนเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ระดับชั้นปริคลินิก ประจำปีการศึกษา 2557 เป็นรางวัลด้านการศึกษา ของฝ่ายการศึกษาก่อนปริญญาที่ศิริราช และเคยได้รับรางวัลอาจารย์ดีเด่นระดับปริคลินิก จากสภาอาจารย์ศิริราช ประจำปี 2560 ครับ ทั้งสองรางวัลมีกระบวนการเสนอชื่อจากคณาจารย์ ส่วนทุนเจ้าพระยาฯ จะมีการเปิดโอกาสให้ นักศึกษาแพทย์ (นศพ.) และแพทย์ประจำบ้าน เสนอชื่อด้วยครับ จากนั้นจะผ่านกระบวนการตัดสินจากคณะกรรมการเพื่อมอบรางวัลแก่ผู้ที่ไม่เคยได้รับรางวัลนี้มาก่อนเพื่อให้มีความหลากหลายในกลุ่มอาจารย์ที่ได้รับ recognition ในแต่ละปีครับ

ถาม : เรียนถามว่าอาจารย์ได้ทำงานด้านการศึกษาอย่างไรจนเป็นที่รู้จักแพร่หลายคะ

ตอบ : ขอขอบคุณครับ รู้สึกชื่นชมเลยครับ (หัวเราะ) ผมคิดว่าเนื่องจากอาจารย์ที่ทำงานด้านแพทยศาสตรศึกษาเป็นหลักมีไม่เยอะ เมื่อผมมาทำงานด้านนี้เลยมีคนรู้จักมากขึ้นครับ ผมเองเป็นคนชอบสอน ตั้งแต่สมัยที่เป็น นศพ. ตอนไปเรียนปริญญาเอกที่ University of Arizona ก็ได้เข้าคอร์สฝึกสอนด้วย ซึ่งทำท่ายาก เพราะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสอน แต่ผมก็รู้สึกสนุกมากครับ พอกลับมาที่ศิริราชผมต้องตัดสินใจว่าจะโฟกัสกับงานด้านไหน จึงตัดสินใจว่าจะมาทางด้านแพทยศาสตรศึกษาคครับ ผมต้องขอบคุณทางต้นสังกัด คือ ภาควิชาสรีรวิทยาที่ศิริราชเป็นอย่างสูงที่สนับสนุนมาตลอด โดยเฉพาะท่านหัวหน้าภาควิชา ตั้งแต่ รองศาสตราจารย์ พญ. สุพรทิพย์ เจียสกุล รองศาสตราจารย์ พญ. สุพัตรา โล่ศิริวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. วัฒนา วัฒนาภา และรองศาสตราจารย์ ดร.นพ. สรชัย ศรีสุเมะ ครับ

ผมอยากมีส่วนช่วยปรับการเรียนการสอนให้ นศพ. รู้สึกสนุกกับการเรียนและทำท่ายที่จะพัฒนาตนเอง เลยอาสาเข้าไปดูแลรายวิชาของคณะฯ ชื่อ การประยุกต์ความรู้ปริคลินิก (Applied preclinical knowledge หรือ APK) กับท่านรองคณบดีฝ่ายการศึกษาก่อนปริญญา (รองศาสตราจารย์ นพ. รุ่งนรินทร์ ประดิษฐสุวรรณ) ผมได้เชิญอาจารย์ปริคลินิกอีกหลายท่านมาช่วยกันสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ นศพ. ชั้นปีที่ 2 ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ในบรรยากาศที่สนุกสนานครับ ต้องเน้นว่าผมมีเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถในการสอนที่หลากหลายด้วยครับ ต่อมาได้รับโอกาสมาช่วยงานเป็นผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการศึกษาก่อนปริญญาในช่วงที่มีการปรับหลักสูตร พบ. ของศิริราช ทำให้ผมได้พูดคุยและรู้จักกับอาจารย์ทั้งในและนอกคณะฯ ครับ อย่างไรก็ตามขณะนี้ผมได้ขอพักจากการเป็นผู้ช่วยคณบดีฯ แต่ก็ยังได้รับโอกาสให้ช่วยงานในศูนย์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพของศิริราช หรือ ศูนย์ SHEE ครับ ได้เป็นวิทยากรด้านแพทยศาสตรศึกษา ทำให้ได้พบอาจารย์หลาย ๆ ท่านครับ ได้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนอยู่เสมอครับ

ถาม : ในการสอนรายวิชา APK นักศึกษาชอบไหมคะ ที่ได้นำวิชาพื้นฐาน เช่น สรีรวิทยาไปประยุกต์ใช้ทางคลินิก

ตอบ : แม้ว่าโจทย์จะทำหาย คือ ค่อนข้างยากหน่อยสำหรับ นศพ. ชั้นปีที่ 2 แต่จากความเห็นของนักศึกษา ส่วนใหญ่ก็ชอบ และสนุกกับบรรยากาศการเรียนครับ ผมรู้สึกถ้า นศพ. รู้ว่าเรียนไปทำไม นำไปใช้อย่างไร โดยเฉพาะถ้าสามารถนำไปช่วย คนไข้ได้จริง ๆ จะช่วยกระตุ้นให้ นศพ. มีความรู้สึอยากเรียนรู้มากขึ้น ผมเชื่อว่า นศพ. ที่มีความสามารถระดับที่เข้ามาเรียน ในโรงเรียนแพทย์ทุกที่นั่น ถ้าเขาเห็นเป้าหมายของการเรียนและสัมผัสได้ว่าครูเชื่อมั่นในศักยภาพของศิษย์ นศพ. จะใช้ ความสามารถอย่างเต็มที่ครับ

ถาม : จากการที่อาจารย์ได้สอน นศพ. ศิริราชในแต่ละรุ่นหลายร้อยคน (หลักสูตรศิริราช 290 คน และ รพ.ราชบุรี กระทรวง สาธารณสุข 30 คน รวม 320 คน) มาเป็นเวลา 9 ปี อาจารย์เห็นความเปลี่ยนแปลงของ นศพ. อย่างไรบ้างคะ

ตอบ : ผมเห็นว่า นศพ. เปลี่ยนแปลงรวดเร็วพอควรครับ ในหลายๆ ด้าน ทั้งมุมมอง และ วิธีการเรียนรู้ครับ ที่ชัดเจนเลย เช่น ช่วงที่ผมกลับมาสอนปีแรก ๆ นศพ. ที่จัดบันทึกผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีประมาณ 40-60 เปอร์เซ็นต์ แต่ปัจจุบันนี้ เกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ จัดบันทึกบน tablet ผมมองว่าสิ่งเหล่านี้สะท้อนหลาย ๆ อย่าง คือ อาจารย์ส่วนใหญ่เป็น digital immigrant คู่กันเคยกับการเรียนผ่านกระดาษ ต้องค้นข้อมูลในห้องสมุด ส่วนนักศึกษาปัจจุบันเป็น digital native ที่ไม่เคยอยู่ในโลกที่ไม่มี internet ทำให้ผมคิดว่าสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตสำหรับการเรียนนั้นอาจไม่ดีที่สุดสำหรับ นศพ. หลังจากนั้นเมื่อผมจะ ลองปรับการเรียนการสอนด้วยวิธีใหม่ ๆ จึงมักจะถามความเห็นจาก นศพ. เสมอครับ อีกประเด็นที่ผมมักได้ยินอาจารย์หลาย ท่านเล่าให้ฟัง คือ เรื่องการแสดงความสามารถหรือความถนัดของนักศึกษา ในสมัยก่อน การเป็น “อาจารย์” อาจเป็น ต้นทุนที่เพียงพอให้นักศึกษาแสดงความสามารถ แต่สำหรับยุคนี้ ต้นทุนนั้นอาจไม่มากเท่ากับสิ่งที่อาจารย์ทำเพื่อช่วยให้นักศึกษาพัฒนาการเรียนรู้ของเขา ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในปัจจุบันควรเป็น guide by the side มากกว่า sage on the stage เป็นความท้าทายระหว่างผู้คนที่เติบโตมาคนละยุคกันครับ

ถาม : ปัจจุบันอาจารย์สนใจเรื่องใดในด้านแพทยศาสตรศึกษาคะ

ตอบ : นอกจากสามประเด็นหลักของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ คือ การกำหนด learning outcome การประเมินผลการ เรียนรู้ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่ผมสนใจในช่วงหลังนี้ คือ well-being ของทั้งนักศึกษาและอาจารย์ เลยครับ สำหรับผู้เรียน well-being ส่งผลต่อการเรียนมาก ความเครียดที่เหมาะสมที่กำลังเป็น productive stress ไม่ถึง ระดับ distress ในแต่ละคนก็ต่างกัน เราจะดูแลนักศึกษาแต่ละคนอย่างเหมาะสมได้อย่างไร สำหรับอาจารย์ในปัจจุบันก็มีความเครียดหลายอย่างนะครับ อย่างน้อยก็ในภาระหน้าที่ของอาจารย์ ทั้งงานสอน งานวิจัย งานบริหาร โรงเรียนแพทย์จะมี วิธีดูแลอาจารย์ที่เหมาะสมกับแต่ละท่านอย่างไร ตอนนี้การศึกษาของต่างประเทศก็มีรายงานเกี่ยวกับทั้งสองประเด็นมากขึ้น ด้วยครับ

ถาม : อาจารย์แบ่งเวลาในการทำงานอย่างไร หรือเปิดช่องทางใดให้เด็กมาปรึกษาหรือเข้าหาอย่างไรคะ

ตอบ : เรื่องแบ่งเวลาผมยอมรับเลยครับว่าต้องพัฒนาตัวเองครับ (หัวเราะ) ผมยังเป็น deadline-driven อยู่เยอะครับ กำลัง พยายามให้ตัวเอง organized มากขึ้นครับ เรื่องการติดต่อกับนักศึกษา ผมชอบระบบ office hour ที่จะมีการระบุเวลาของ อาจารย์สำหรับให้คำปรึกษาครับ ร่วมกับโดยส่วนตัวเป็นคนที่ไม่ได้ใช้ social media เท่าไรครับ เลยมักจะกำหนดให้นักศึกษามา ปรึกษาที่ภาควิชาเป็นเวลาครับ โดยอาจนัดหลังจากคาบที่ผมสอน อาจนัดผ่าน email หรือผ่านข้อความทาง social media ถ้า ช่วงนั้นเข้าไปอ่านนะครับ (หัวเราะ) โดยผมจะเน้นการรับฟังครับ แต่ก่อนผมก็ไม่ใช่นคนที่ “ฟัง” เท่าไรนะครับ แต่พอ ประสบการณ์ทำงานมากขึ้นก็พอจะสอนให้เราเริ่มฟังมากกว่าที่จะพูดออกมาก่อนครับ ผมคิดว่า นศพ. ที่มาปรึกษาต้องการการ รับฟังนะครับ จะพบว่า หลาย ๆ ปัญหา นศพ. พอรู้อยู่แล้วว่าต้องทำอะไร เราฟัง สะท้อนความคิด ค่อยๆ เสนอแนะ และให้ เวลา ผมมองว่าจะช่วยให้ นศพ. รู้สึกวางใจ เมื่อได้เล่า มีคนรับฟัง อย่างน้อยก็จะช่วยให้สบายใจขึ้นครับ

ถาม : ผลงานทางด้านแพทยศาสตรศึกษาของอาจารย์ได้มีการเผยแพร่หรือตีพิมพ์บ้างหรือไม่คะ

ตอบ : มีบ้างครับ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการสอน การพัฒนา empathy และ well-being ของ นศพ. หัวข้อหลังกำลังรอความเห็นกลับมาจากวารสารครับ หัวข้อวิจัยที่ผมมีส่วนร่วมศึกษาจะค่อนข้างหลากหลาย โดยทั้งหมดจะเป็นการศึกษาในศิริราชนะครับ เป็นงานที่ผมทำการศึกษาร่วมกับ นศพ. ที่สนใจงานด้านแพทยศาสตรศึกษาคครับ สำหรับงานวิจัยด้านการศึกษาอื่น ๆ ที่ผมมีส่วนร่วม จะเป็นส่วนของการเรียนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษา วิทยาศาสตรสุขภาพ ผมได้เข้ามาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนี้เป็นปีที่สองแล้วครับ ได้มีส่วนร่วมในงานวิจัยของนักศึกษาในหลักสูตรประมาณ 7-8 โครงการครับ

ถาม : คิดว่าการทำงานวิจัยทางแพทยศาสตรศึกษาจะมีความก้าวหน้าในทางวิชาชีพหรือไม่ อย่างไรคะ

ตอบ : ประเด็นนี้ผมคิดว่าค่อนข้างโชคดีที่ได้อยู่ในที่ทำงานที่เห็นความสำคัญของแพทยศาสตรศึกษาคครับ ในระดับคณะฯ ที่ศิริราชมีการให้ทุนวิจัยด้านการศึกษาที่แยกออกมาจากทุนวิจัยด้านอื่นๆ เลยครับ ในระดับมหาวิทยาลัย ที่มหิดลก็สามารถให้อาจารย์ใช้ผลงานวิจัยด้านการศึกษาในกระบวนการของตำแหน่งวิชาการได้ รวมทั้งมีตำแหน่งทางวิชาการด้านแพทยศาสตรศึกษาด้วยครับ ซึ่งผมเองก็ได้ดำเนินการเพื่อขอตำแหน่งวิชาการด้วยผลงานทางด้านแพทยศาสตรศึกษาเช่นกัน นอกจากเป็นข้อปฏิบัติของอาจารย์มหาวิทยาลัยแล้ว ผมยังได้รับคำแนะนำจากอาจารย์อาวุโสที่เคารพว่า การขอตำแหน่งวิชาการด้านนี้จะช่วยปูทางให้อาจารย์รุ่นน้อง ที่มี passion ด้านการศึกษาได้เห็น career path ของเส้นทางด้านแพทยศาสตรศึกษาด้วยครับ

ถาม : สุดท้ายอาจารย์อยากพัฒนาด้านไหนต่อไปคะ

ตอบ : ผมขอแบ่งเป็นสองประเด็นนะครับ เริ่มจากการพัฒนาตัวเองอย่างสม่ำเสมอครับ ทั้งเรื่องการบริหารจัดการตนเองและความรู้ต่างๆ ครับ ปัจจุบันนี้ความรู้ต่างๆ พัฒนาไปเร็วมาก ถ้าเราหยุด update ก็อาจจะไม่ทันการเปลี่ยนแปลงครับ อีกเรื่องคือผมอยากมีส่วนช่วยพัฒนาการศึกษาในศิริราช ทั้งในส่วนของผู้เรียนและผู้สอนให้มากขึ้นครับโดยเฉพาะเรื่อง well-being เป็นความตั้งใจดั้งเดิมที่อยากให้มีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้คู่ไปกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และให้ผู้สอนได้ทำงานต่างๆ ได้ตามเป้าหมายโดยรักษาสุขภาพใจไว้ด้วยครับ ผมมองว่าสิ่งเหล่านี้คือความท้าทายอย่างยิ่งเลยครับ ผมขอขอบคุณทางวารสารที่ให้เกียรติมาแบ่งปันเรื่องราวนี้ครับ

รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. ฉันทชา สิริจิรัฐ
ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ถาม : อยากทราบจุดเริ่มต้นในการทำงานวิจัยและตีพิมพ์ทางด้านสรีรวิทยาและแพทยศาสตรศึกษาด้วยค่ะ

ตอบ : งานวิจัยทางสรีรวิทยา เริ่มต้นมาจากขณะเรียนนิพนธ์ ตอนเป็น นศ. ปริญญาเอก ที่ Monash University ประเทศ Australia ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมความอยากอาหาร ในขณะนั้น ทำให้พบว่ายังมีคำถามอีกมากมายที่ยังไม่มีข้อมูลหรือคำตอบ ทำให้น่าข้อสงสัยเหล่านั้นมาตั้งเป็นโจทย์วิจัยหลังกลับมาทำงานที่ประเทศไทยในปี 2552 ค่ะ โดยปัจจุบันได้ทำงานวิจัยทางด้านสรีรวิทยาที่เกี่ยวกับสารที่สร้างและหลั่งจากเซลล์ไขมัน หรือ adipokines ซึ่งสารเหล่านี้ มีบทบาทในการควบคุมความอยากอาหาร ความอ้วน และระบบสืบพันธุ์ ส่วนตัวไม่ชอบฆ่าสัตว์ จึงไม่ทำงานวิจัยในสัตว์ทดลอง แต่จะทำงานวิจัยในคนและในเนื้อเยื่อของคน ซึ่งทำงานร่วมกับอาจารย์ทางคลินิก และในเซลล์ เช่น เซลล์ไขมัน และเซลล์ granulosa ของคน จากงานวิจัยเล็ก ๆ จากข้อสงสัยที่มีขณะเป็น นศ. ปริญญาเอก ได้ต่อยอดเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ตนเองเป็นผู้วิจัยหลัก (corresponding author) ซึ่งปัจจุบันกลับมาทำงานได้ประมาณ 11 ปี ตีพิมพ์ผลงานวิจัยไปประมาณ 20 กว่าเรื่องค่ะ มีบทความวิชาการอีกเล็กน้อย และได้รับโอกาสในการเป็นวิทยากรในการบรรยายเรื่องภาวะอ้วนและการลดน้ำหนักตามที่ต่าง ๆ ค่ะ

ส่วนงานวิจัยทางด้านแพทยศาสตรศึกษาที่ทำควบคู่กันไป เริ่มต้นด้วยเมื่อกลับมาทำงานที่ประเทศไทย ได้รับการชักชวนจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. เรวิกา ไชยโกมินทร์ ซึ่งเป็นผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ให้ไปทำกิจกรรมร่วมกับ นศพ. ในโอกาสต่าง ๆ ตัวเองก็ไปร่วมทุกกิจกรรมอย่างเต็มที่ และได้รับการเชิญให้ไปช่วยคุมโครงการของ นศพ. ชั้นปีที่ 2 โดยน้อง ๆ อยากหาปัจจัยที่มีผลต่อผลการเรียนด้วยตนเอง เป็นคนทำอะไรก็จะทำเต็มที่ เลยชักชวน นศพ. ทำเป็นงานวิจัยจริงจัง ซึ่งเริ่มจากขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน การขออนุมัติวิจัย เมื่อทำวิจัยเสร็จสิ้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และพบว่าผลวิจัยน่าสนใจมาก สามารถนำมาปรับใช้และแนะนำ นศพ. ได้ จึงส่งผลงานไปยังวารสารวิชาการนานาชาติ โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.นพ.สรชัย ศรีสุเมะ (หัวหน้าภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คนปัจจุบัน) ในการรับเป็น corresponding author ทำให้สามารถตีพิมพ์ผลงานด้านแพทยศาสตรศึกษาในระดับนานาชาติครั้งแรกในวารสาร American Journal of Physiology: Advances in Physiology Education เรื่อง Exploratory study of factors related to educational scores of first preclinical year medical students ทำให้คิดว่า งานวิจัยเล็ก ๆ ก็ สามารถตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการระดับนานาชาติได้ หลังจากนั้นก็ได้ตีพิมพ์ผลงานทางด้านแพทยศาสตรศึกษาตามมาอีกหลายผลงานค่ะ

เมื่อทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการศึกษา ก่อนปริญญา ได้มีโอกาสดูแล นศพ. และพัฒนาระบบต่าง ๆ เลยอยากหาข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อนำไปแนะนำ นศพ. และพัฒนาระบบต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เช่น อยากทราบว่าปัจจัยใดมีผลต่อคะแนนสอบใบประกอบโรคศิลป์ (national license, NL) ในขั้นตอนที่ 1 และต้องอ่านหนังสืออย่างไร จึงได้ทำวิจัยเรื่องนี้ร่วมกับ นศพ. (ปัจจุบัน คือ นพ. พงศ์รัช เลิศวิทย์วิทยา) ผลการวิจัยพบว่า ความรู้จากห้องเรียนและระยะเวลาเตรียมตัวที่เหมาะสมมีความสำคัญมาก ผลวิจัยนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร American Journal of Physiology: Advances in Physiology Education เรื่อง Factors influencing the National License Examination step 1 score in preclinical medical students และได้นำผลการวิจัยไปแนะนำ นศพ. ชั้นปีที่ 3 ทุกปีค่ะ นอกจากนี้ กลุ่ม นศพ. ได้จัดทำโครงการพาน้องขึ้นวอร์ด ซึ่งเป็นโครงการที่อยากสร้างแรงบันดาลใจให้ นศพ. ชั้นปรีคลินิกได้ทราบว่า ความรู้ชั้นปรีคลินิกสามารถถูกนำไปใช้ในชั้นคลินิกได้อย่างไร โดย นศพ. รุ่นพี่ชั้นคลินิกจะพา นศพ. รุ่นน้องชั้นปรีคลินิกไปที่หอผู้ป่วย เพื่อให้ นศพ. ชั้นปรีคลินิกเห็นความสำคัญการเรียน การประยุกต์ใช้ความรู้ปรีคลินิกในชั้นคลินิก และมีแรงบันดาลใจในการเรียนชั้นปรีคลินิก โดย นศพ. ได้

ขอให้ตนเองเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ จึงนำโครงการนี้ไปเรียนปรึกษา รองศาสตราจารย์ นพ. รุ่งนิรันดร์ ประดิษฐ์สุวรรณ รองคณบดีฝ่ายการศึกษา ก่อนปริญญา เพื่อขยายโครงการนี้ให้ นศพ. เข้าร่วมมากที่สุด อย่างเป็นระบบ มีการรับรู้และดูแลจากอาจารย์ ภาควิชาต่าง ๆ ที่ นศพ. ได้เข้าร่วม รวมทั้งได้มีการประเมินโครงการวิจัยอย่างจริงจัง ได้มีโอกาสไปนำเสนอผลงานวิจัยทั้งรูปแบบ ปากเปล่าและโปสเตอร์ในการประชุมแพทยศาสตรศึกษาระดับนานาชาติ รวมทั้งได้ตีพิมพ์ผลงานในวารสาร American Journal of Physiology: Advances in Physiology Education เรื่อง Impact of an early clinical exposure project conducted by senior clinical students compared between participating and nonparticipating students และได้รับรางวัล Innovative Teaching Award ในงาน Mahidol Quality Fair ของมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี 2560 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีรางวัลประเภทนี้ค่ะ

นอกจากนี้ ยังทำงานวิจัยทางด้านแพทยศาสตรศึกษาอื่น ๆ เพื่อหาคำตอบจากคำถามต่าง ๆ เช่น ปัจจัยใดส่งผลต่อความสุขของ นศพ. ผลที่พบคือการเรียนการสอนของอาจารย์ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา การมี handout และเวลาว่าง ทำให้ นศพ. มีความสุขค่ะ หรือเมื่อตนเองนำระบบตอบสนองของผู้เรียน (audience response system, ARS) เช่น Kahoot, google form และ google sheet มาใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียนขนาดใหญ่ จึงทราบว่านักศึกษาชอบหรือไม่ และผลเป็นอย่างไร ผลวิจัยพบว่า นศพ. เห็นด้วยว่า การใช้ ARS ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ทำให้ตั้งใจเรียน สนใจเรียน มีความสนุกสนาน เป็นต้น นศพ. ส่วนใหญ่ชอบใช้ Kahoot ที่แข่งขันเป็นทีม เพราะมีโอกาสอภิปรายกับเพื่อน และชอบการใช้ google form ที่นำมาใช้ในการถามคำถามก่อนเรียน (โดยไม่เก็บคะแนน) ซึ่งลักษณะคำถามเหมือนกับคำถามหลังเรียน โดยคำถามก่อนเรียนช่วยให้ นศพ. ระลึกถึงความรู้เดิมก่อนเรียน นำไปสู่การเชื่อมต่อกับข้อมูลใหม่ นอกจากนี้คำถามก่อนเรียนที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญ (concept) ของเนื้อหา สามารถช่วยให้ นศพ. จับประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยผลงานวิจัยนี้ก็ได้รับรางวัล Innovative Teaching Awards จากงาน Mahidol Quality Fair ของมหาวิทยาลัยมหิดล ปี 2562 เช่นกันค่ะ นอกจากนี้ ได้ร่วมพัฒนาระบบสารสนเทศในการเช็คชื่อการเข้าเรียนสายและขาดเรียนของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 และ 3 เพื่อลดขั้นตอนดำเนินงานลดเอกสาร สามารถบันทึก ติดตาม และดูแล นศพ. ที่มีแนวโน้มที่จะขาดเรียนเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การจัดการและให้ความช่วยเหลือ นศพ. ได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง โดยโครงการนี้ก็ได้รับรางวัลโครงการติดตาม นวัตกรรมดีเด่นด้านแนวคิด Lean ประเภททีมสหสาขาของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลด้วยค่ะ ทั้งหมดนี้มาจากคำถามที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน กับความตั้งใจที่จะมีข้อมูลเชิงประจักษ์ ร่วมกับตั้งใจสนับสนุนผู้ที่ทำงานร่วมกันให้ได้มีผลงาน ทั้งนี้ตอนที่ทำงานวิจัยก็ไม่ทราบว่า มีรางวัลเหล่านี้ แต่เมื่อมีโอกาสก็จะส่งผลงานไปทุกครั้ง เพื่อให้ผู้ที่ทำงานร่วมกันให้มีความตั้งใจในการทำงาน และพัฒนางานต่อไป

รูปที่ 1 รับรางวัล Innovative Teaching Award ในงาน Mahidol Quality Fair ปี 2560 ที่มหิดลสิทธาคาร (ซ้ายไปขวา: รองศาสตราจารย์ นพ. รุ่งนิรันดร์ ประดิษฐ์สุวรรณ นพ. ปญญภัทร มาประสิทธิ์ นศพ. ธนาพัทธ์ วาณิชยน์ที่ รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. ฉันทชา สิทธิจรูญ – รูปจากงาน Mahidol Quality Fair)

สำหรับเทคนิคการสอน ตัวเองจะไม่สอนแบบ traditional lecture เพราะรู้สึกน่าเบื่อและไม่สนุกค่ะ แต่จะสอนแบบ active learning ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการแข่งขันต่าง ๆ แบบเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป รวมทั้งมีคำถาม มีการเล่าเรื่องราวแทรกในการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหานั้น ๆ ค่ะ รวมไปถึงมีคำถามแบบปลายเปิดให้ นศพ. พิมพ์ตอบ แล้วคำตอบของแต่ละคนก็จะขึ้นบนจอ พอ นศพ. เห็นว่าเพื่อนพิมพ์ตอบอะไร นศพ. ก็จะมี ความสนุกสนานค่ะ และจะปรับการเรียนการสอนตาม feedback ของ นศพ. เพื่อให้ นศพ. ได้เรียนรู้ เข้าใจ และได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเรียนการสอน สิ่งที่ นศพ. ให้ความเห็นว่าชอบมาก ๆ ในทุก ๆ คาบ คือ การมีคำถามนำมาก่อนเริ่มเรียนแบบไม่เก็บคะแนน และเฉลยท้ายคาบ เพราะทำให้เห็นว่าอะไรคือ concept ของคาบนี้ ได้วัดความรู้ความเข้าใจทันทีหลังเรียนจบ และไม่เครียดมากเกินไปค่ะ

ถาม : ช่วงโควิดที่ผ่านมาการเรียนการสอนเป็นแบบใด

ตอบ : มีการเรียนการสอน online ในหลายรูปแบบค่ะ แบบแรกคือสอนแบบอัดคลิป แต่ก็มีคำถามแทรกต้นคลิป แทรกเป็นระยะ ๆ ในคลิป และมีเฉลยค่ะ นอกจากนี้ยังให้ นศพ. เข้าไปทำแบบฝึกหัดในระบบค่ะ อีกแบบคือสอนบรรยาย หรือสอนสาธิตโดยวิธี live ผ่านโปรแกรม zoom ซึ่งถ้า นศพ. มีคำถามหรือข้อเสนอแนะอะไร ก็จะถามทางไมโครโฟนหรือส่วนใหญ่จะถามมาทางแชท และท้ายคาบจะเปิดโอกาสให้ นศพ. ชักถาม ปรากฏว่า นศพ. ถามเยอะมาก และชอบส่งข้อความมาแบบส่วนตัว เพราะเพื่อนจะไม่ทราบว่ามีคำถามอะไร ตัวเองก็จะนั่งตอบคำถามไปเรื่อย ๆ ค่ะ บางทีหมดคาบแล้วเป็นช่วงพัก นศพ. จะถามต่อไปเป็นชั่วโมงเลยคะ และแต่ละคำถามน่าสนใจมาก เป็นคำถามที่ผ่านการตั้งใจเรียนหรือคิดมาแล้ว รู้สึกประทับใจมากค่ะ

ถาม : เห็นการเปลี่ยนแปลงของ นศ. ในปัจจุบันเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับสมัยก่อน

ตอบ : สมัยก่อน นศ. ค่อนข้างจะทำตามที่อาจารย์บอก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่สมัยนี้ไม่ใช่ นศ. สมัยนี้มีอิสระทางความคิด ชอบการแสดงความคิดเห็น เวลาเราอยากให้เด็กทำหรือปรับเปลี่ยนอะไร เราต้องมีเหตุผลและอธิบายให้เขาทราบและเข้าใจได้ว่าทำไมต้องทำแบบนี้ มีข้อดี-ข้อเสียอะไร และมีข้อจำกัดอย่างไรบ้าง นศ. ชอบการตอบสนองและการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ยิ่งเราฟังเขามากเท่าไร เขายังให้ความร่วมมือมากเท่านั้น โดยเฉพาะในช่วงที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว เช่น ช่วงสถานการณ์โควิด เราต้องเปิดโอกาสให้ นศ.แสดงความคิดเห็น โดยให้ นศ. ไปรวบรวมความคิดเห็นของเพื่อนทั้งชั้นปีแล้วนำมาเสนอ มีการรับฟังความคิดเห็นในช่องทางต่าง ๆ มีโอกาสต่อรอง ถ้าไม่มีข้อดี ข้อด้อย หรือข้อจำกัดอย่างชัดเจน เราให้สิทธิ์ นศ.เป็นผู้เลือกเองคะ รวมทั้งมีการพูดคุยและอภิปรายร่วมกันว่าจะไปปรับให้ได้หรือไม่ได้ อะไรปรับให้ได้ก็จะพยายามปรับให้คะ ถ้าเรามีเหตุผล นศ. จะเข้าใจและทำอย่างเต็มที่/ไม่ต่อต้าน แต่ถ้าเราสั่งเลย นศ. จะต่อต้านคะ ถ้าเราฟัง อธิบายเหตุผลได้ เขาจะขอบคุณที่เราคอยรับฟังและปรับเปลี่ยนให้คะ

ถาม : ตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานด้านนี้และความคาดหวังอะไรในอนาคต

ตอบ : การทำงานทุกวันนี้มีเป้าหมาย คือพัฒนาคน ทำให้แต่ละคนสามารถเดินไปตามความฝัน และตอบโจทย์ชีวิตเขาได้ คนที่มีคุณภาพก็จะสามารถพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต มีเป้าหมายในการสนับสนุนทั้ง นศพ. และ นศ. โท-เอก และเจ้าหน้าที่ว่าแต่ละคนมีเป้าหมายอะไร แล้วเราจะช่วยให้ถึงเป้าหมายนั้นอย่างไร ส่วนตัวไม่ได้ให้ความสำคัญกับตัวเองมากนัก แต่จะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ และความสำเร็จของคนอื่นเป็นหลัก เช่น นศ. โท-เอก อยากจบเร็ว อยากมีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัย อยากตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ดังนั้น นศ. โท-เอกที่เราเป็น advisor ก็จะสอนอย่างเต็มที่ในทุกด้าน ทั้งภาษาอังกฤษ โดยเริ่มสอนตั้งแต่ไวยากรณ์พื้นฐาน ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ การทำปฏิบัติการ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เช่น Microsoft Office ทั้ง Word, Excel และ Powerpoint สอนทำกราฟ สอนเทคนิคต่าง ๆ ของโปรแกรมเหล่านี้ สอน Endnote สอนวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS สอนการเขียน การ submit ผลงานวิจัย และการแก้ไขผลงานวิจัย จนได้รับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติคนละหลายผลงาน รวมไปถึง นศพ. แพทย์ใช้ทุน และเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ด้วยคะ สุดท้ายผลงานเหล่านั้นก็กลับมาสนับสนุนตัวเราเอง นอกจากนี้ อยากพัฒนากระบวนการความคิดและทัศนคติต่าง ๆ เพราะปัจจุบัน นศ. หลายคนแพ้ไม่เป็น เครียดง่าย เศร้าง่าย ไม่สามารถก้าวผ่านความลำบากแม้เพียงเล็กน้อยไปได้ อยากให้ นศ. เมื่อพบความผิดหวัง ก็สามารถยอมรับและก้าวผ่านอุปสรรคไปให้ได้ สำหรับ นศ. โท-เอก อยากพัฒนากระบวนการความคิด วิเคราะห์ ซึ่งในรายวิชาที่รับผิดชอบ เป็นวิชาที่ให้ นศ. นำเสนองานวิจัย สำหรับ นศ. ที่ไม่ได้นำเสนอก็จะให้ตั้งคำถามเพื่อถามผู้นำเสนอ ซึ่งก็จะให้ผู้เข้าฟังประเมินและให้คะแนนคำถามของ นศ. จากการไปเข้า workshop เรื่องการประเมินผล ทำให้ทราบว่า การประเมินผลที่เหมาะสมสามารถเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ ความคิด และทัศนคติของ นศ. ได้ ถ้าเราเลือกการประเมินที่เหมาะสม ปรากฏว่าหลังจากกำหนดให้มีการให้คะแนน นศ. ทุกคนมีคำถาม และมีการพัฒนาคำถามที่แสดงถึงการคิด-วิเคราะห์มากขึ้นเรื่อย ๆ หวังว่าการปรับเปลี่ยนการประเมินผลครั้งนี้ จะสามารถพัฒนากระบวนการคิดและวิเคราะห์ของ นศ. ได้คะ

สำหรับการรับตำแหน่งผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการศึกษาก่อนปริญญา เพราะอยากพัฒนาระบบต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นค่ะ เนื่องจากเราสามารถเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้บริหารกับ นศ. ได้ อยากให้ นศ. ได้เรียนรู้ พัฒนาศักยภาพต่าง ๆ อย่างมีความสุข ไม่ทุกข์ทรมานมากนัก และจบเป็นแพทย์ที่ดีต่อไปในอนาคต ซึ่งอาจจะต้องทำร่วมกับการเปลี่ยนกระบวนการการคัดเลือก นศ. ที่เข้ามาเรียนแพทย์ ปัจจุบัน นศพ. ส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนมาจากคะแนนสอบระดับสูง แต่บางคนไม่ชอบ รู้สึกทุกข์ทรมาน ดังนั้นการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมในการเรียนแพทย์ เช่น มีความชอบวิชาชีพแพทย์ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม น่าจะนำมาใช้ในการคัดเลือก นศพ. ทุกคน ปัจจุบันที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชก็เริ่มทำในกลุ่มเล็ก ๆ ค่ะ

ถาม : มีแบบแผนการทำงานหรือแบ่งเวลาการทำงานอย่างไร

ตอบ : งานส่วนรวมจะต้องมาก่อนเสมอค่ะ เพราะว่ามีอีกหลายคนที่ต้องทำงานต่อจากเรา ถ้าเราทำช้า คนที่ทำงานต่อจากเราก็จะเหลือเวลาในการทำงานน้อยมาก ต้องทำงานด่วนและกะทันหัน และอาจจะมีผลกระทบต่องานหรือผลโดยรวมได้ค่ะ อันดับสองคืองาน นศ. ปกติเวลาทำงานร่วมกับ นศ. ทั้ง นศ. โท-เอก, นศพ. หรือผู้ช่วยวิจัย ก็จะนัดมาทำงานด้วยกัน เนื่องจากตอนเราเป็น นศ. ปริญญาเอก supervisor (Prof. Iain J. Clarke) จะทำงานกับจอคอมพิวเตอร์ของท่าน และต่อกับจอคอมพิวเตอร์อีกจอ ให้เราดูว่าท่านทำงานอย่างไรบ้าง ตอนนั้นรู้สึกประทับใจมาก เพราะฉะนั้นเมื่อกลับมาทำงาน ตัวเองจึงใช้เทคนิคนี้ด้วยโดยทั่วไป จะให้ นศ. ไปทำมาก่อน เพื่อฝึกคิด วิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง แล้วนัดมาแก้ไขพร้อมกัน โดยจะมีจอคอมพิวเตอร์หลายจอให้ เพื่อขยายพื้นที่การทำงาน ข้อดีคือ มีตารางเวลาที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ มีเวลาให้กับ นศ. นำนอน และงานก็จะเสร็จอย่างรวดเร็วตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ถ้ารอให้ตัวเองว่างและพร้อม ก็จะไม่สามารถอธิบายหรือทำงานให้กับ นศ. ได้เลย เพราะมีงานมากและตลอดเวลา ไม่มีช่วงที่ว่างนาน ๆ อยู่แล้ว การที่แก้ไขไปพร้อมกัน นศ. ก็จะทราบว่าเราทำอะไร เพราะอะไร และมีแนวคิดอย่างไร เราก็จะทราบว่า นศ. ติดขัดตรงไหน มีปัญหาอะไร จะได้แก้ไขให้ตรงจุด บางอย่างเราก็เรียนรู้ร่วมกัน โดยตนเองคอยแนะนำว่าต้องหาข้อมูลอย่างไร บางครั้งก็นัดพร้อมกันสองคน ระหว่างที่รออีกคนหาข้อมูลหรือแก้ไขงาน เราก็จะทำงานกับอีกคนหนึ่ง และสลับกันไปมาแบบนี้บ่อยครั้ง นศ. ทุกคนก็เข้าใจว่าเรางานยุ่งและทำงานหนักมาก แต่ นศ. ก็จะอุ่นใจว่าเรามีเวลาให้เสมอค่ะ ส่วนงานที่ทำทีหลังสุดคือ งานส่วนตัว ที่ใช้เวลาทำนาน และมีผลกระทบกับเราคนเดียวเท่านั้น ปกติจะวางแผนงานล่วงหน้าหนึ่งเดือน แล้วมาจัดลำดับความสำคัญค่ะ วันจันทร์ถึงศุกร์จะทำงานเต็มที่ตั้งแต่เช้าถึงดึก ในเวลาที่จะทำงานตามตาราง ทั้งงานประชุม งานสอน ติดต่อประสานงานต่าง ๆ ส่วนนอกเวลาราชการ ก็จะเป็นเวลานัดกับ นศ. ต่าง ๆ ค่ะ ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์ก็จะเป็นวันพักผ่อน นอนอย่างเต็มที่ หาเวลาไปรับประทานอาหารอร่อย ๆ ถ้านอนพอแล้ว เวลาที่เหลือในวันเสาร์-อาทิตย์ก็จะทำงานตลอดเช่นกัน และมักจะเป็นเวลาที่ได้เคลียร์งานของตัวเอง ขณะทำงานก็จะฟังเพลงเพราะ ๆ ดูทีวีรายการที่ชอบไปด้วยค่ะ นอกจากนี้ ส่วนตัวเห็นว่าความสัมพันธ์ที่ดีในที่ทำงานนั้นสำคัญมาก ทุกคนควรทำงานอย่างมีความสุข

ตัวเองจะนัดเลี้ยง นศ. และทีมที่ทำงานบ่อยมาก ๆ เพราะเห็นว่าการรับประทานอาหารร่วมกัน ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันนอกจากรื่องาน จะทำให้เราสนิทกันมากขึ้น งานก็จะดีขึ้นและพัฒนางานไปด้วยกัน และเป็นรางวัลให้กับทุกคนที่ตั้งใจทำงาน คนที่ทำงานกับตัวเองจะค่อนข้างเหนื่อยและทำงานหนัก เพราะทำงานเยอะมากและทำทันทีอย่างรวดเร็วไม่ผัดวันประกันพรุ่ง

ถาม : หัวใจของความสำเร็จในการทำงานของอาจารย์คืออะไร

ตอบ : คือการตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ในทุก ๆ งาน ไม่ทำแค่ผ่าน ๆ ไป มีการวางแผนในการทำงาน การจัดลำดับความสำคัญในการทำงาน การแบ่งเวลา การมีตารางเวลาและการนัดหมายที่ชัดเจน และทำทันที ไม่ต้องงานไว้ และที่สำคัญที่สุดคิดว่าน่าจะเป็นเพราะเราตั้งเป้าหมายให้คนอื่นสำเร็จ เลยรีบทำให้อย่างดีที่สุดค่ะ ถ้าเป็นงานของเราล้วน ๆ อาจจะไม่สำเร็จก็ได้ค่ะ สำหรับงานวิจัยจะมีเป้าหมายว่า ให้ นศ. ไปนำเสนอผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ และตีพิมพ์ผลงานในวารสารนานาชาติมากกว่าคนละ 1 ผลงาน เพราะจะทำให้ นศ. มีโอกาสนำผลงานเหล่านี้ไปต่อยอดในการเรียนหรือทำงานในอนาคต ตอนทำงานไม่ได้คาดหวังรางวัลใดๆ แต่รางวัลที่ได้รับก็เป็นผลมาจากความตั้งใจและทุ่มเทในการทำงานทั้งหมดที่ผ่านมา ตอนทำก็ไม่ได้คิดว่าจะต้องส่งผลงานไป

ขอรับรางวัลที่ไหนบ้าง เมื่อมีการประกาศให้สมัครรางวัลต่าง ๆ ก็จะส่งไปเสมอ ๆ เพราะถือว่าเป็นโอกาสที่ท้าทายให้กับสถาบัน คณะ ภาควิชา นักศึกษา และผู้ทำงานด้วย รวมทั้งเป็นกำลังใจให้กับคนที่ทำงานด้วยค่ะ เช่น ได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่น (Distinguish Thesis Award) ระดับปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2561 ร่วมกับ นศ. รุ่งฤทธิ์ กลิ่นจำปา (ปัจจุบันเป็นอาจารย์ที่คณะแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ) และอีกรางวัลที่ภาคภูมิใจมาก ซึ่งเป็นรางวัลที่ รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. วัฒนา วัฒนาภา (อดีตหัวหน้าภาควิชาสรีรวิทยา) แนะนำให้ตนเองสมัคร คือได้รับพระราชทุนส่งเสริมบัณฑิต จากแผนกแพทยศาสตร์ มูลนิธิ “อานันทมหิดล” ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 โดยมีพระราชประสงค์เพื่อส่งเสริมอาจารย์รุ่นใหม่ในโรงเรียนแพทย์ให้สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพชีวิตเยี่ยงบัณฑิต และกลายเป็นกำลังหลักในการพัฒนาโรงเรียนแพทย์สืบไป ซึ่งได้รับมาแล้ว 2 ครั้ง ในปี 2558 และ 2562 ครั้งละ 3 ปี ติดต่อกันค่ะ สุดท้ายคือมีแรงบันดาลใจคืออยากทำให้คุณพ่อมีความสุข ได้สมหวังตามที่ท่านหวังไว้ ตอนที่คุณพ่อต้องผ่าตัดหลอดเลือดหัวใจ 3 เส้น และคอกระดูก femur หักซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน จิตแพทย์ถามว่า อะไรเป็นแรงบันดาลใจให้คุณพ่อมีชีวิตอยู่ต่อ คุณพ่อตอบว่า รอลูกสาวคนเล็กได้เป็นรองศาสตราจารย์ (ขณะนั้นเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์) และคุณพ่อก็มีกำลังใจในผ่าตัดจนสำเร็จและกลับมาเดินได้ และขณะนี้คุณพ่อก็รอให้ลูกสาวได้ตำแหน่งศาสตราจารย์ด้วยความหวัง แต่ตอนนี้ตัวเองยังไม่มีเวลาเขียนหนังสือเลยคะ ก็อยากทำให้คุณพ่อสมหวัง แต่ด้วยภาระงานที่เยอะมาก เนื่องจากตัวเองจะเลือกทำงานส่วนกลาง งานของนักศึกษา และงานของคนอื่นก่อนเสมอ งานตัวเองมาสุดท้าย และมีงานด่วนเข้ามาแทรกโดยตลอด จึงยังไม่มีเวลาที่มากพอที่จะเขียนหนังสือจนสำเร็จ แต่งานวิจัยก็มีผลงานมาต่อเนื่องตลอดคะ อาจจะต้องแบ่งเวลาให้งานส่วนตัวของตัวเองบ้าง แต่ก็หาเวลาติดต่อกันนาน ๆ ยากจริง ๆ ค่ะ

รูปที่ 2 ได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่น (Distinguished Thesis Award) ระดับปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2561 ร่วมกับ นศ. รุ่งฤทธิ์ กลิ่นจำปา ทีมหัตถลพิษวิทยา
(ซ้ายไปขวา: รองศาสตราจารย์ ดร.พญ. ฉันทา สิริจรูญ และนายรุ่งฤทธิ์ กลิ่นจำปา)

ถาม : คิดประจําใจในการทำงานของอาจารย์

ตอบ : ทำทุกอย่างให้เต็มที่ และดีที่สุด ในทุกโอกาสที่มี พยายามสุดความสามารถ แต่ถ้าไม่ได้ ไม่สำเร็จ ก็จะไม่รู้สึกผิดหวังหรือเสียใจ อย่างน้อยก็ได้ทำเต็มที่ในโอกาสและข้อจำกัดที่มีอยู่ค่ะ และทุกความผิดพลาดคือการเรียนรู้และพัฒนา เวลา นศ. ทำงานวิจัยผิดพลาด ก็ไม่เคยว่าอะไร และบอก นศ. เสมอว่า ทุกคนทำผิดพลาดได้ ตอนตัวเองเป็น นศ. ปริญญาเอกก็เคยทำผิดพลาด และปรับเปลี่ยนแผนไปเรื่อย ๆ ค่อนข้างยืดหยุ่น และไม่ยึดติดคะ จะไม่กลัวงานหนักหรือเหนื่อย เพราะเหนื่อยก็แค่พักแล้วก็หาย และทุก ๆ ครั้งที่เรทำซ้ำ ๆ ก็จะเป็นโอกาสในการเรียนรู้ว่าผิดพลาดตรงไหน เพราะอะไร และเป็นโอกาสที่จะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะเราจะไม่ทำผิดพลาดในจุดเดิม และทำให้ปิดช่องโหว่ต่าง ๆ ทำให้ผลงานดียิ่ง ๆ ขึ้นไปคะ

รูปที่ 3 ได้รับพระราชทานทุนส่งเสริมบัณฑิต จากแผนกแพทยศาสตร์ มูลนิธิ “อานันทมหิดล” ประจำปี 2558 และ 2562 ครั้งละ 3 ปี

ขอแสดงความยินดีกับ
รศ.ดร.พญ. ฉันทา สิริจรูญ
ได้รับทุนส่งเสริมบัณฑิตจาก “มูลนิธิอานันทมหิดล”
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒
โดยทุนตั้งแต่วันที่ตุลาคม ๒๕๖๒
ประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

Congratulations to
Assoc. Prof. Chantacha Sitticharoon, MD, PhD,
for receiving the Scholarship
from Ananda Mahidol Foundation
under the Royal Patronage of His Majesty
the King of Thailand, fiscal year 2019
Received since October 2019
announced on February 21, 2020.

ข่าวความคืบหน้าการจัดประชุมวิชาการ

ตามที่สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การจัดประชุมวิชาการประจำปี 2563 ต้องงดไปทั้งการประชุมวิชาการสรีรวิทยา-พยาธิสรีรวิทยาและการประชุมวิชาการสรีรวิทยา ทำให้สถาบันเจ้าภาพได้มีการจัดประชุมในรูปแบบใหม่ในปี 2564 ดังนี้

ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมออนไลน์
การประชุมวิชาการสรีรวิทยา-พยาธิสรีรวิทยา ครั้งที่ 38

สมุนไพรรักษา COVID-19 ได้จริงหรือ?

วันศุกร์ที่ 29 มกราคม 2564

9.00 – 10.30 น. Update in COVID-19
ผศ.เบญจมาภรณ์ บุญยะสิทธิ์พร
สมาชิกวุฒิสภา อดีตอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

10.40 – 12.10 น. สมุนไพรกับ COVID-19
ดร.ภก.อนันตชัย อัครเวนิม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

จัดโดย ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย

การประชุมวิชาการพยาธิสรีรวิทยา-สรีรวิทยา ครั้งที่ 38 ประจำปี 2563-2564

เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2564 ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมออนไลน์เรื่อง “สมุนไพรรักษาโควิด-19 ได้จริงหรือ?” สำหรับการประชุมวิชาการสรีรวิทยา-พยาธิสรีรวิทยาครั้งที่ 39 รูปแบบการประชุมจะเป็นอย่างไรต้องรอติดตามต่อไป

การประชุมประจำปีและประชุมวิชาการสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทยครั้งที่ 48 และครบรอบ 50 ปีของการจัดตั้งสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย

การประชุมประจำปีและประชุมวิชาการสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทยครั้งที่ 48 และครบรอบ 50 ปีของการจัดตั้งสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย โดยมีภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นเจ้าภาพร่วมกับสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย ในหัวข้อ "BCG model and physiologist in the disruptive era" ในวันพฤหัสบดี 15 และ ศุกร์ 16 กรกฎาคม 2564 โดยมี

- พิธีเปิดและปาฐกถาเนื่องด้วยครบรอบ 50 ปีสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย ณ. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นการจัดแบบ Hybrid online และ on site
- การประชุมสามัญประจำปี การบรรยายวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิผ่านระบบออนไลน์
- การนำเสนอผลงานวิชาการของนักศึกษาเป็นภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์

Facebook page

ของสรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย

ANNOUNCEMENT

ขณะนี้ สรีรวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย
มี official facebook page แล้ว
สามารถติดตามข่าวสาร
และขอเชิญ กด Like กด Share ได้ที่
URL: facebook.com/physiothai

ข่าวแวดวงสรีรวิทยา

ขอแสดงความอาลัยในการจากไปของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
นายแพทย์ มนตรี กันตะบุตร (สมาชิก สสท.เลขที่ 30) อดีตหัวหน้าภาควิชา
สรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2563

ขอแสดงความยินดีกับศาสตราจารย์เกียรติคุณ น.สพ.ชัยวัฒน์ ต่อสกุลแก้ว
(สมาชิก สสท. เลขที่ 70) ได้รับรางวัลมหิดลวิทยากร ประจำปี 2563 ซึ่งเป็นรางวัลจาก
สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหิดลในพระบรมราชูปถัมภ์

ขอแสดงความยินดีกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพ. ญัฐพล ภาณุพินธุ
(สมาชิก สสท. เลขที่ 363) ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ขอแสดงความยินดีกับ รองศาสตราจารย์ ดร.นพ. ปณภักดิ์ เอื้อวิทยา
อาจารย์ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ขอแสดงความยินดีกับ รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ. รุ่งตะวัน สุภาพผล
(สมาชิก สสท.เลขที่ 271) อาจารย์ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ขอแสดงความยินดีกับ รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลังกาพินธุ์
(สมาชิก สสท.เลขที่ 309) อาจารย์ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ขอแสดงความยินดีกับ รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ปรัชญาสกุล
อาจารย์ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ขอต้อนรับสมาชิกใหม่

หมายเลข 437

น.ส. กิตติชญาห์ พงศ์วัฒนภาคิน
ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเลข 439

นพ. ธนัสร์ ธีรธิตยงกูร
ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเลข 441

Dr. Mikhail Khvochtchev
ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเลข 443

นพ. ชนกนันท์ สีนธวานุรักษ์
ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเลข 438

น.ส. นัทธินี กุลเกษ
ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเลข 440

ดร. สุภาพร กุลธินี
วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หมายเลข 442

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีศนา ปิยะพันธุ์
สาขาสรีรวิทยา สถาบันวิทยาศาสตร์พรีคลินิก
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

WELCOME

ข่าวประชาสัมพันธ์

รับสมัครอาจารย์ สาขาสรีรวิทยา

ภาควิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

คุณสมบัติผู้สมัครสาขาสรีรวิทยา

มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการสอบวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว ในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสรีรวิทยาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ในหลักสูตรที่มีการทำวิทยานิพนธ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์การสอนทางด้านสรีรวิทยา
2. สำเร็จการศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตหรือวุฒิบัตรผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาต่าง ๆ ที่ได้รับการรับรองจากแพทยสภาและมี ใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม และมีผลการศึกษาเฉลี่ยตลอดหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า 2.75 และในรายวิชาสรีรวิทยาและวิชาที่เกี่ยวข้องไม่ต่ำกว่า B

ผู้สนใจส่ง CV และเอกสารอื่นๆ เช่น transcript แสดงผลการเรียนตั้งแต่ระดับ ปริญญาตรีเป็นต้นมา และผลการสอบภาษาอังกฤษ ส่งเอกสารการสมัครมาที่ email: keatdamrong@nmu.ac.th ภายในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2564

ประชุมวิชาการ

<https://www.iups2021.com/>

ICNN2021: International Conference on Neurology & Neuroscience
THEME: "Emerging Challenges and Advances in Neurology and Neuroscience" Sep 06-08, 2021 London, UK

<http://frontiersmeetings.com/conferences/neurology/>

ICMPMS 2021: International Conference on Medical Physiology and Medical Sciences

November 29-30, 2021 in Bangkok, Thailand

<https://waset.org/medical-physiology-and-medical-sciences-conference-in-november-2021-in-bangkok>